

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta

PROJEKT E-BEZPEČÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2013

Olomouc 2014

Slovo úvodem

Vážení přátelé,
projekt E-Bezpečí, realizovaný Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, oslavil v tomto roce již 6. výročí. Za dobu své existence prošel rychlým vývojem a stal se důležitým a uznávaným článkem v systému prevence rizikového chování na internetu. Institucionální záštitu nad projektem převzala Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, která týmu E-Bezpečí poskytla prostor pro rozšíření působnosti v oblasti vědecké, edukační a preventivní činnosti.

V průběhu roku 2013 se nám podařilo zrealizovat řadu aktivit, zejména velké množství vzdělávacích akcí pro děti i dospělé a reprezentativní výzkum zaměřený na rizikové chování českých dětí na internetu. Projekt poskytl pomoc více než 200 obětem internetové kriminality, v mnoha případech v součinnosti s policií. O detailních výsledcích a výstupech jednotlivých aktivit vás budeme informovat v dalších částech této zprávy.

Velmi si ceníme úspěšné spolupráce s komerčními subjekty, zejména firmami Vodafone, Seznam.cz a Google, které nám díky své podpoře pomáhají výrazně rozvíjet naše aktivity. Mnohé z těchto aktivit byly realizované také díky podpoře měst a krajů.

Dovolte mi, abych poděkoval všem, kteří se na realizaci projektu E-Bezpečí podíleli a dále podílejí – děkuji lektorskému, poradenskému i výzkumnému týmu projektu, díky patří rovněž všem donátorům, kteří naše aktivity podporují (a doufáme, že nadále podporovat budou), především Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR, statutárním městům Olomouc a Ostrava, firmám Vodafone Czech Republic, Google Czech Republic, Seznam.cz a dalším.

dr. Kamil Kopecký
vedoucí projektu E-Bezpečí a Centra PRVoK PdF UP

O projektu E-Bezpečí

E-Bezpečí je národní projekt zaměřený na prevenci, vzdělávání, výzkum, intervenci a osvětu spojenou s rizikovým chováním na internetu a souvisejícími fenomény. Realizátorem projektu je Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého.

Projekt E-Bezpečí se specializuje zejména na:

- a) **kyberšikanu a sexting** (různé formy vydírání, vyhrožování, poškozování obětí s využitím informačních a komunikačních technologií),
- b) **kybergrooming** (manipulativní internetová komunikace směřující k osobní schůzce s obětí),
- c) **kyberstalking a stalking** (nebezpečné pronásledování s využitím ICT),
- d) **rizika sociálních sítí** (zejména sítě Facebook),
- e) **spam a hoax** (šíření nevyžádaných a poplašných zpráv),
- f) **zneužití osobních údajů v prostředí elektronických médií.**

Základním východiskem činnosti projektu je **terénní práce s nejrůznějšími cílovými skupinami**, přednášková činnost, realizace preventivních vzdělávacích akcí apod. Přednášky/besedy mapují konkrétní nebezpečné jevy, nabízí možnosti prevence a strategie obrany proti útočníkům. Představa o problematice je vytvářena na základě modelových situací i skutečných kauz. Besedy jsou multimediální (jsou doprovázeny prezentací a videoukázkami).

Mezi cílové skupiny projektu E-Bezpečí patří **žáci a studenti základních a středních škol, učitelé, preventisté sociálně patologických jevů, metodici prevence, policisté (městská policie, Policie ČR), manažeři prevence kriminality, vychovatelé, pracovníci OSPOD a v neposlední řadě také rodiče**. V průběhu roku 2013 jsme zrealizovali rovněž pilotní projekt zaměřený na seniory.

Kromě vzdělávacích akcí projekt E-Bezpečí uskutečňuje také pravidelná celorepubliková výzkumná šetření zaměřená na rizikovou komunikaci v online prostředí, provozuje online poradnu, vydává řadu tiskovin pro učitele, žáky i rodiče a realizuje mnoho dalších aktivit.

Kontakt

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, Olomouc, 771 40

Web: www.e-bezpeci.cz, www.prvok.upol.cz
E-mail: info@e-bezpeci.cz

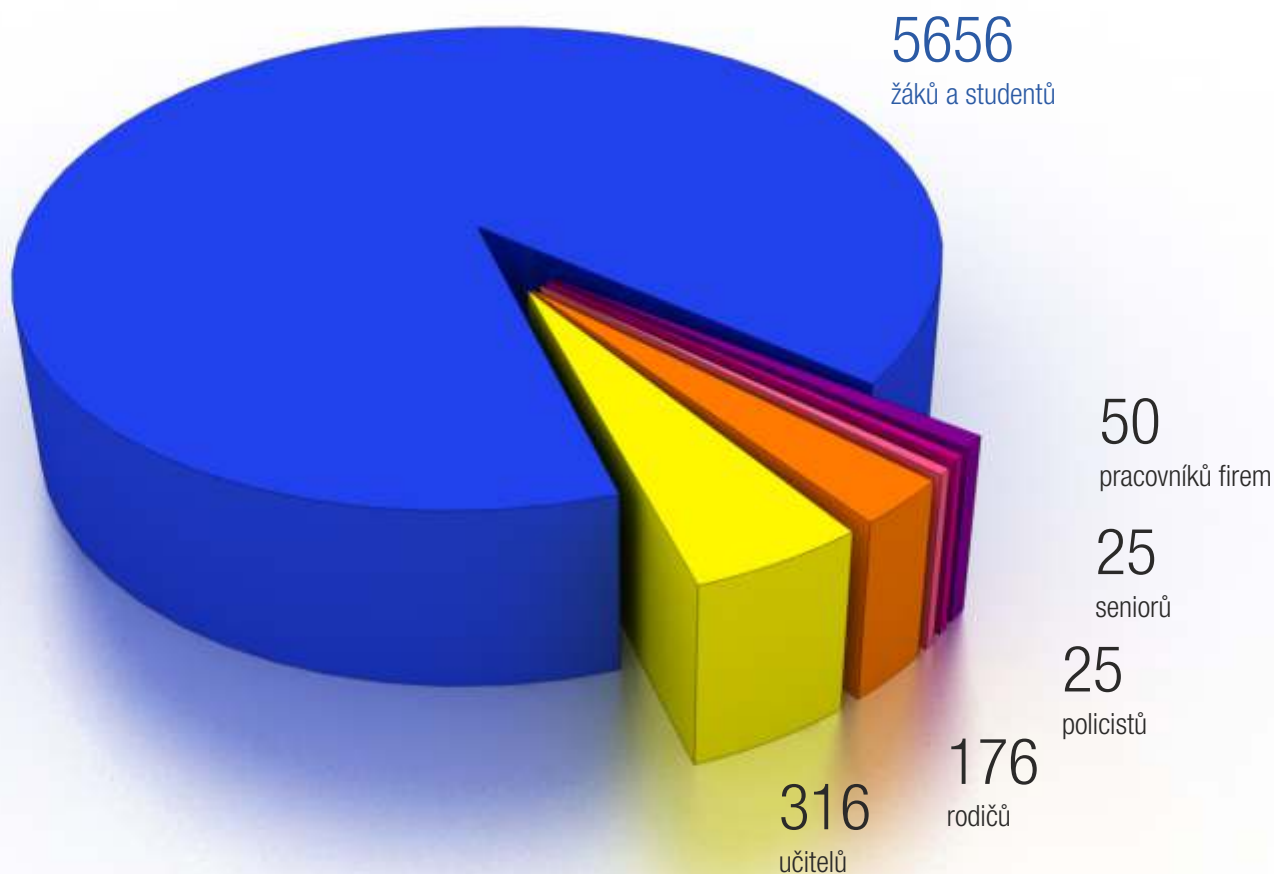

Vzdělávání (rok 2013)

Klíčovou aktivitou projektu E-Bezpečí je realizace vzdělávacích akcí pro nejrůznější cílové skupiny, zejména pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, rodiče, učitele, policisty, psychology, pracovníky OSPOD, firemní zaměstnance a také seniory. Vzdělávací akce jsou zaměřeny na témata spojená s rizikovým využíváním internetu a mobilních telefonů, zejména na rizika sociálních sítí, kyberšikanu, kybergrooming, sexting a ochranu osobních údajů v prostředí internetu.

Vzdělávací aktivity probíhají v rámci celé České republiky.

Počty proškolených osob (2013)

Počty vzdělávacích akcí (2013)

- 144 vzdělávacích akcí pro děti (žáky ZŠ, studenty SŠ)
- 7 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky
- 6 vzdělávacích akcí pro rodiče
- 1 vzdělávací akce pro policisty
- 13 vzdělávacích akcí pro seniory
- 1 vzdělávací akce pro firemní zaměstnance

Počty proškolených osob (2013)

- 5656 žáků ZŠ a studentů SŠ
- 316 učitelů
- 176 rodičů
- 25 policistů
- 25 seniorů
- 50 pracovníků firem

Celková sumarizace (2007–2013)

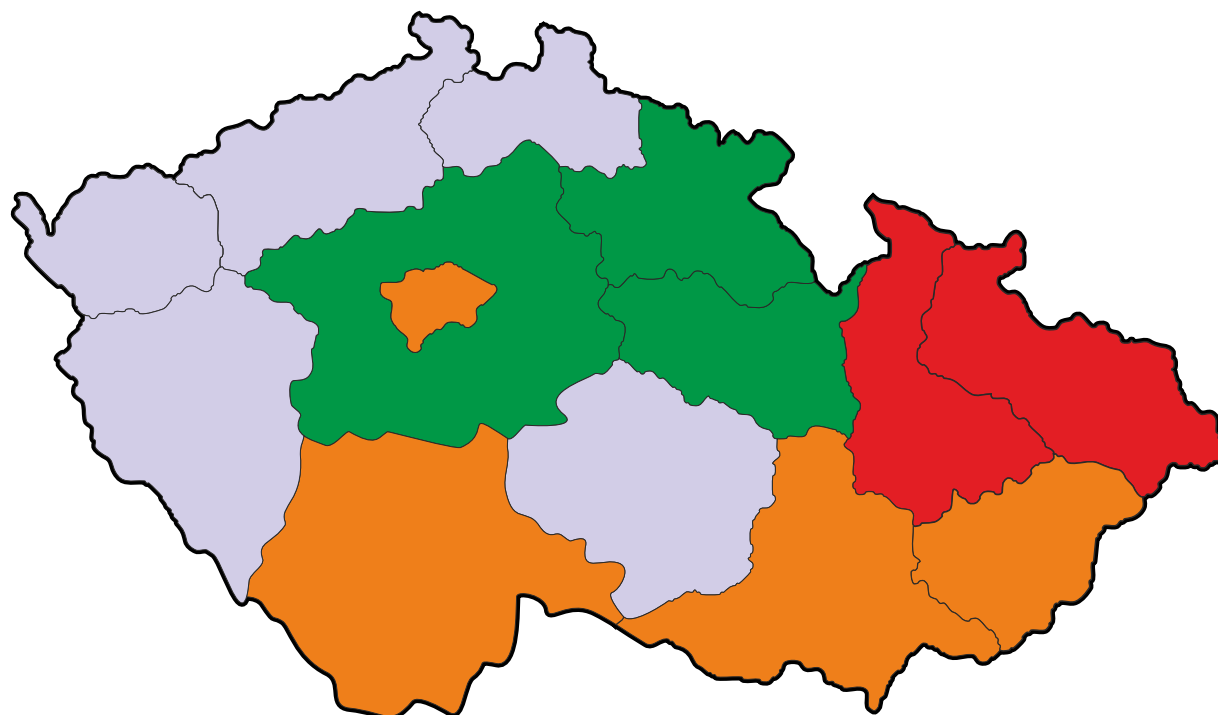
- 22 627 žáků ZŠ a studentů SŠ
- 2827 učitelů
- 1244 policistů
- 50 zaměstnanců firem
- 25 seniorů
- přes 500 rodičů

Detailní informace o počtech proškolených v dalších cílových skupinách nejsou evidovány.

Mapa působnosti projektu E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí působí na celém území České republiky. Díky dotacím poskytnutým z rozpočtů statutárních měst Olomouc a Ostrava však probíhá nejvíce vzdělávacích akcí právě v těchto regionech (Olomoucký a Moravskoslezský kraj). Díky podpoře komerčních firem však stále více dochází k rozšiřování aktivit do dalších částí ČR. Niže uvedená mapa zobrazuje množství vzdělávacích akcí rozložených podle jednotlivých regionů.

Regionální rozložení vzdělávacích akcí projektu E-Bezpečí v roce 2013

- regiony s vysokým počtem vzdělávacích akcí
- regiony se středním počtem vzdělávacích akcí
- regiony s nižším počtem vzdělávacích akcí
- regiony s malým počtem vzdělávacích akcí

Mapa proškolených

Niže uvedená mapa zachycuje celkem 202 míst, ve kterých byl realizován vzdělávací program E-Bezpečí. Na mapě nejsou rozlišeny akce pro děti a pro dospělé.

Interaktivní mapa s označením konkrétních míst je k dispozici na webových stránkách projektu www.e-bezpeci.cz. Mapa je zpracována s použitím technologie Google Maps.

Ukázky ze vzdělávacích aktivit

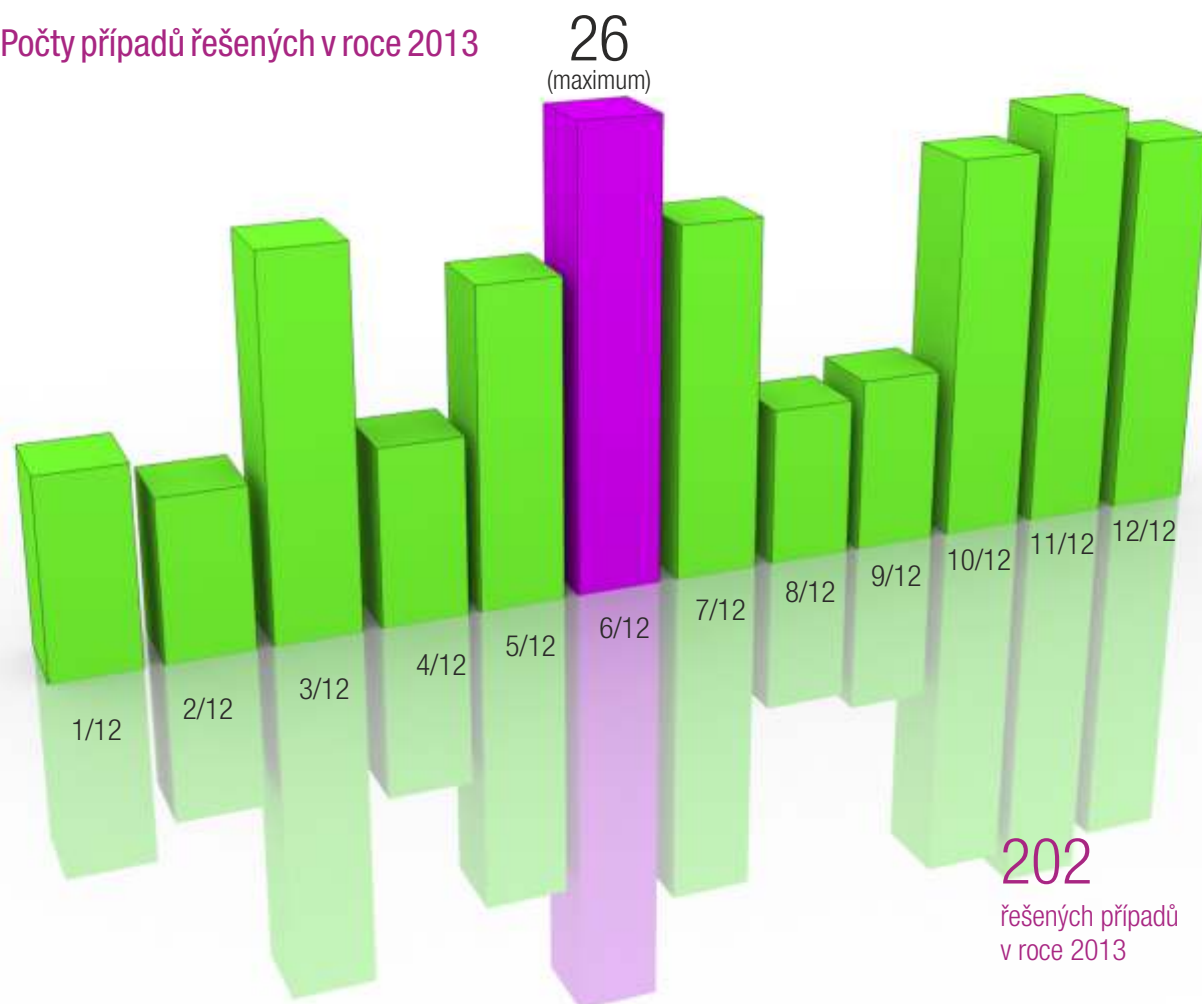

Online poradna (rok 2013)

Online poradna projektu E-Bezpečí je důležitou aktivitou, kterou tým E-Bezpečí realizuje od roku 2010. Poskytuje bezplatné anonymní poradenství všem, kteří se dostali do obtížné životní situace spojené se zneužitím internetu či mobilních telefonů.

Poradna je provozována ve spolupráci s Policií ČR, statutárním městem Olomouc, statutárním městem Ostrava a Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Poradna spolupracuje s Linkou bezpečí, bezpečnostními experty firem Seznam.cz, Google, Vodafone a dalšími poradenskými linkami a krizovými centry.

Počty případů řešených v roce 2013

Aktivity online poradny (2013)

- 202 řešených případů
- 17 případů předáno k řešení Policii ČR
- provedeno 52 blokáží závadného obsahu na internetu
- web: www.napisnam.cz

Nejčastěji řešené problémy

(řazeno dle frekvence)

- stalking (nebezpečné pronásledování)
- únik intimních materiálů do prostředí internetu (sexting)
- útok na e-mailový či jiný účet, krádež hesla
- kyberšikana a další formy virtuální agrese
- závadný obsah na sociálních sítích
- vydírání, vyhrožování v prostředí internetu

Celková sumarizace (2010–2013)

Od doby svého vzniku v roce 2010 řešil tým online poradny projektu E-Bezpečí **více než 700** případů spojených se zneužitím internetu a mobilních telefonů.

Výzkum (rok 2013)

Tým projektu E-Bezpečí realizuje každoročně rozsáhlý celorepublikový výzkum, který je zaměřen na penetraci rizikových komunikačních jevů spojených s používáním ICT do populace českých pubescentů a adolescentů.

V roce 2013 byl ve spolupráci se sdružením Bezpečný internet realizován **národní výzkum Nebezpečí internetové komunikace 4** (monografie s výsledky výzkumu bude publikována v průběhu první poloviny roku 2014, dílčí výstupy jsou dostupné pomocí internetových stránek projektu E-Bezpečí).

Výzkumné šetření **Nebezpečí internetové komunikace 4** navazuje na předchozí výzkumy projektu E-Bezpečí a stejně jako v předchozích letech zachovává reprezentativnost vzorku počtem více než 21 000 respondentů.

Výzkum si v deskriptivní rovině kladl za cíl zjistit množství obětí i útočníků zapojených do jednotlivých projevů kyberšikany, včetně zájmu obětí hledat pomoc u dalších osob. Dále monitoroval ochotu dětí komunikovat s neznámými osobami v rámci služeb internetu i jejich zájem se s takovou osobou setkat, což úzce souvisí s tzv. kybergroomingem.

Výzkumné šetření se zaměřilo také na sdílení osobních údajů dětmi v rámci ICT prostředí, zejména fotografií, zvláště pak fotografií a dalších materiálů sexuální povahy (tzv. sexting). Zjišťována byla motivace adolescentů a pubescentů k tomuto jednání i jejich vnímavost k rizikům, která z takového jednání plynou. V rámci výzkumu byla sledována také prostředí, ve kterých se komunikace, případně sdílení osobních údajů, realizuje. Velká pozornost byla věnována především zkušenostem dětí se sociálními sítěmi.

Monografie s výstupy výzkumů **Nebezpečí internetové komunikace 1–4** jsou dostupné také v elektronické verzi na internetových stránkách projektu E-Bezpečí a na stránkách Centra prevence rizikové virtuální komunikace.

Nebezpečí internetové komunikace 4 (ukázky z mediálních výstupů)

Nebezpečí internetové komunikace 4

- více než 21 000 respondentů
- věková struktura 11-17 let
- zastoupeny všechny kraje ČR
- 71 otázek

Granty a dotace (rok 2013)

Tým projektu E-Bezpečí každoročně usiluje o získání dotací na zajištění co největšího počtu edukačních a výzkumných aktivit. Díky dotační podpoře jsme schopni nabízet množství vzdělávacích akcí pro cílové skupiny zdarma. K nejdůležitějším poskytovatelům dotací na aktivity projektu E-Bezpečí patřila v roce 2013 statutární města Olomouc a Ostrava, se kterými již spolupracujeme několik let. Mezi důležité donátory rovněž patří významní zástupci firem poskytujících internetové služby a mobilní technologie, jako je Vodafone, Google a Seznam.cz.

Poskytovatelé grantové podpory

- Statutární město Olomouc
(Městský program prevence kriminality)
- Statutární město Ostrava
(Městský program prevence kriminality)
- Nadace Vodafone Česká republika
(nadační program Technologie pro společnost)
- Google Česká republika
(účelová dotace)
- Seznam.cz
(účelová dotace)

Přehled grantů řešených v roce 2013

- E-Bezpečí pro Olomouc 2013
- E-Bezpečí pro Ostravu 2013
- Online poradna Centra PRVoK pro oblast rizikového chování na internetu (etapa 2013)
- E-Bezpečí s Google 2013
- E-Bezpečí – prevence, edukace a intervence v oblasti bezpečnějšího chování na internetu pro žáky a učitele

OSTRAVA!!!

SEZNAM.CZ

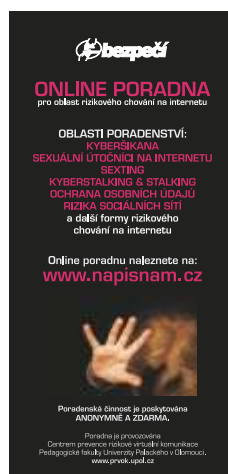
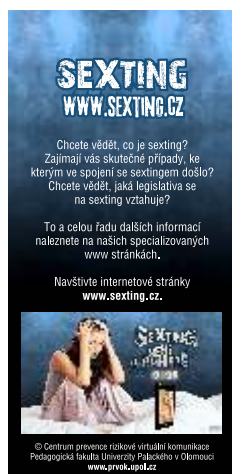
Google™

**Nadace
Vodafone
Česká republika**

Publikace, tiskoviny (rok 2013)

Nedílnou součástí edukačních a intervenčních aktivit projektu E-Bezpečí je publikace tiskovin shrnujících aktuální situaci v oblasti problematiky rizikového chování v prostředí internetu. Tyto materiály jsou určeny zejména učitelům a osobám pracujícím s dětmi, rodičům a dětem. Produkované materiály jsou k dispozici v tištěné i elektronické podobě (zdarma ke stažení na stránkách www.e-bezpeci.cz).

Publikace, tiskoviny, odborné texty

A. Odborné monografie

- Rizika internetové komunikace v teorii a praxi
- Rizikové chování studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v prostředí internetu
- Nebezpečí internetové komunikace IV

B. Tiskoviny pro žáky a učitele

- Rizika sociální sítě Facebook (2. vydání)
- Online poradna E-Bezpečí (2. vydání)
- Přehledový list Kyberšikana I, II (dotisk)
- Přehledový list Kybergrooming (dotisk)
- Nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů (dotisk)
- Pracovní list Rozpoznej sexuálního útočníka

C. Další materiály

- Výzkum bezpečnosti počítačových hesel mladých uživatelů internetu (výzkumná zpráva)

Odborné monografie byly publikovány v rámci projektu E-SYNERGIE - vědeckovýzkumná síť pro rizika elektronické komunikace (CZ.1.07/2.4.00/17.0062). Více informací o projektu naleznete na www.esynergie.cz.

Internetový portál E-Bezpečí

Internetový portál E-Bezpečí poskytuje návštěvníkům informace z oblasti rizikového chování ve virtuálních prostředích, zejména na internetu. Portál je primárně určen pedagogům a rodičům, je však využíván rovněž vysokoškolskými studenty, policisty, sociálními pracovníky a v neposlední řadě také dětmi.

Portál je zařazen mezi doporučené zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro oblast primární prevence se zaměřením na elektronická média.

www.e-bezpeci.cz

85 219

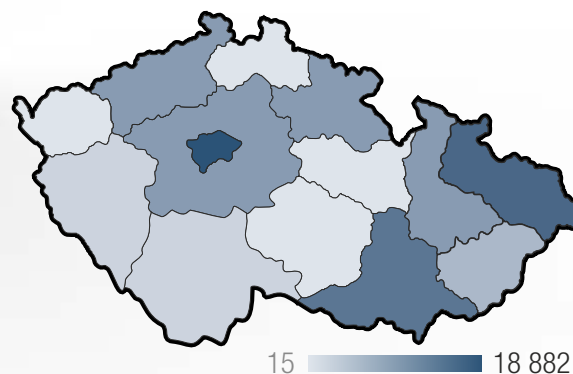
návštěv
v roce 2013

nárůst návštěvnosti
ve srovnání s rokem
2012 o 35 %

68 298

unikátních návštěvníků
v roce 2013

Rozložení návštěv portálu E-Bezpečí podle regionů
(za období 1. 1. 2013 až 31. 12. 2013)

Internetový portál E-Bezpečí

- Základní informační platforma projektu E-Bezpečí.
- Více než 700 odborných textů (články, studie...).
- Více než 90 % původních informací.
- Portál je propojený s online poradnou.
- Informační zdroj doporučený MŠMT ČR.
- Adresa: www.e-bezpeci.cz nebo www.ebezpeci.cz.

Obsah portálu

- Texty mapující rizikové chování na internetu.
- Odborné studie.
- Výsledky terénních výzkumů.
- Prezentace pro učitele, rodiče a žáky.
- Tiskoviny pro učitele a žáky.
- Archiv rozhlasových pořadů E-Bezpečí.
- Interaktivní mapa proškolených institucí.
- Online poradna.
- Nabídka vzdělávacích aktivit.

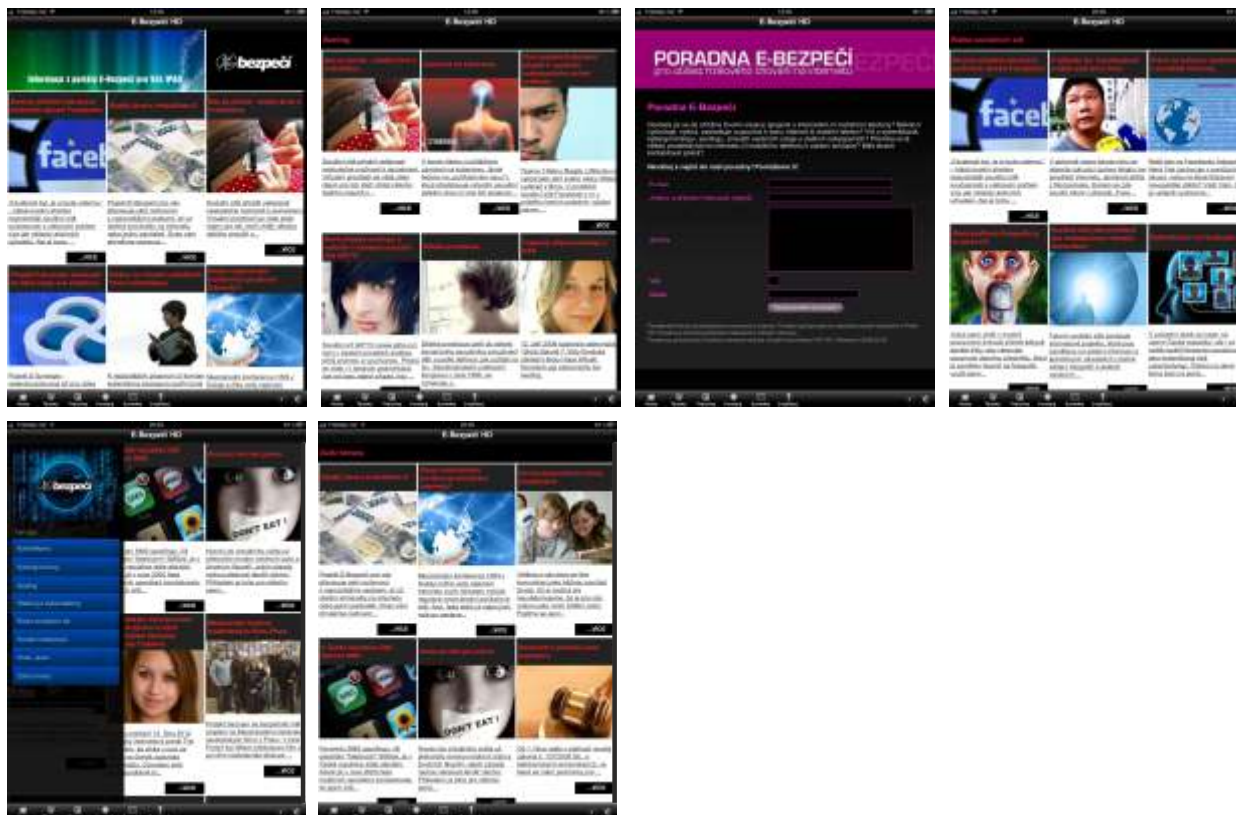
Internetové odkazy

<http://www.e-bezpeci.cz>
<http://www.ebezpeci.cz>
<http://vzdelavani.e-bezpeci.cz>
<http://sl.e-bezpeci.cz>
<http://www.napisnam.cz>
<http://www.sexting.cz>
<http://www.e-bezpeci.cz/jitcinejit>
<http://www.ditevohrozeni.cz>

Aplikace E-Bezpečí

V roce 2013 aktualizoval realizační tým projektu E-Bezpečí dvě aplikace určené pro majitele mobilních zařízení (smartphonů, tabletů atd.). Aplikace **E-Bezpečí Free** a **E-Bezpečí HD** jsou určené především učitelům a rodičům. Zpřístupňují uživatelům mobilních telefonů iPhone a tabletů iPad odborné texty, materiály pro podporu výuky, elektronické verze publikací E-Bezpečí a další podstatné informace. Obě aplikace jsou propojeny s online poradnou projektu E-Bezpečí, umožňují snadno a rychle kontaktovat naši poradnu a požádat o pomoc.

Ukázky z aplikace E-Bezpečí HD pro iPad

Kompatibilita, dostupnost

- Apple iTunes AppStore
- iOS 5.1+
- podpora iPhone 3+
- podpora iPad 2+
- lokalizace: čeština
- zdarma

Partneři

Rádi bychom poděkovali všem partnerským institucím za podporu v roce 2013.

OSTRAVA!!!

SEZNAM.CZ

Nejvýznamnější partneři:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
 Ministerstvo vnitra ČR
 Google
 Seznam.cz
 Policie ČR
 statutární město Olomouc
 statutární město Ostrava
 Vodafone
 Český rozhlas Olomouc
 Olomoucký kraj

Další partneři:

Linka bezpečí
 Člověk v tísni
 Net University
 Axe design studio Olomouc
 a další

Kontakty

Poštovní adresa:

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (Centrum PRVoK)
Projekt E-Bezpečí
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

E-mailové kontakty:

info@e-bezpeci.cz (obecný e-mailový kontakt)
vzdelavani@e-bezpeci.cz (oddělení vzdělávání)
redakce@e-bezpeci.cz (redakce portálu E-Bezpečí)
prvok@upol.cz (kontakt na Centrum PRVoK)

Telefony:

+420 773 470 997 (vedoucí projektu)
+420 777 588 382 (objednávky vzdělávacích akcí)

Facebook:

www.facebook.com/ebezpeci

Web:

www.e-bezpeci.cz, www.ebezpeci.cz (centrální portál)
www.prvok.upol.cz (web Centra PRVoK)
www.napisnam.cz (online poradna)
www.ditevoohrozeni.cz (první pomoc pro pedagogy a vychovatele)
www.sexting.cz (miniwebsite zaměřený na oblast sextingu)

Vydalo Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, Olomouc, 771 40

www.prvok.upol.cz
© 2014 Všechna práva vyhrazena.